

Polacy o wsparciu dla walczącej Ukrainy

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

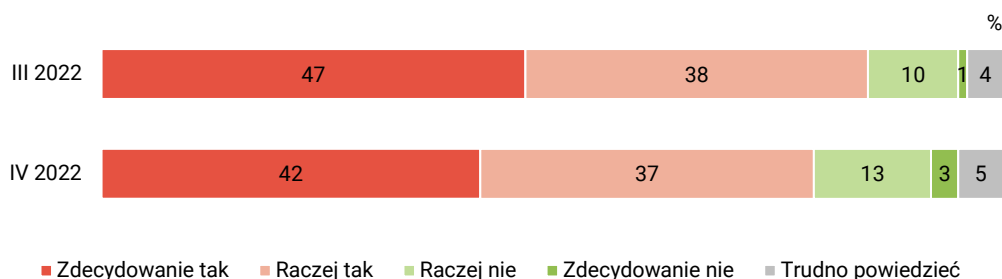
Rosyjska agresja na Ukrainę wywołała w Polsce z jednej strony obawy przed możliwością eskalacji konfliktu, w tym także przed użyciem przez Rosję broni jądrowej, z drugiej zaś wzbudziła falę społecznej solidarności z narodem ukraińskim¹. W kwietniowym badaniu poprosiliśmy respondentów o ich ocenę działań społeczności międzynarodowej w obliczu wojny oraz o opinie dotyczące dalszego wsparcia dla walczącej Ukrainy².

POSTRZEGANE ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

Od marca zmalało nieco poczucie zagrożenia związane z rosyjskim atakiem na Ukrainę. Nadal jednak zdecydowana większość Polaków (79%, o 6 punktów mniej niż w ubiegłym miesiącu) uważa, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu naszego kraju.

CBOS

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?

¹ Patrz komunikat CBOS „Polacy wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę”, marzec 2022 (oprac. M. Feliksiak, B. Roguska).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (384) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 marca do 7 kwietnia 2022 roku na próbie liczącej 1030 osób (w tym: 54,8% metodą CAPI, 28,3% – CATI i 16,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Obawy przed rozprzestrzenieniem się konfliktu na Polskę, podobnie jak w ubiegłym miesiącu, są najmniej widoczne wśród ludzi młodych (do 24 roku życia) – wyraża je 57% z nich. W grupie uczniów i studentów odsetek dostrzegających zagrożenie dla bezpieczeństwa naszego kraju jest jeszcze mniejszy (45%).

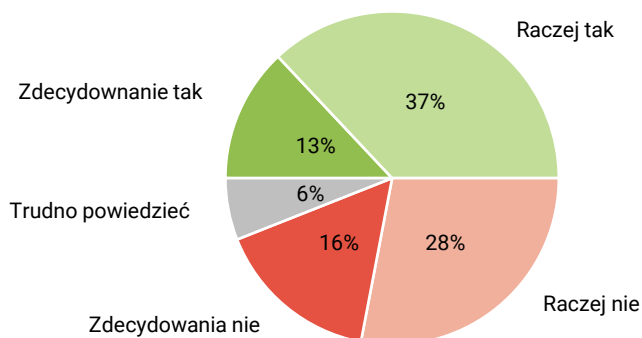
CZY UKRAINA OTRZYMUJE WYSTARCZAJĄCE WSPARCIE?

Społeczność międzynarodowa zareagowała na wybuch wojny na Ukrainie w bardziej zdecydowany sposób niż w przypadku wcześniejszych konfliktów wywołanych przez putinowską Rosję. Państwa Zachodu wspierają Ukrainę, m.in. przygotowując i wdrażając kolejne pakiety sankcji, dostarczając jej broń oraz różnego rodzaju pomoc. Wielu polityków uważa jednak podejmowane działania za niedostateczne. O większe zaangażowanie apeluje także prezydent Wołodymyr Zełenski.

Opinia publiczna w Polsce jest podzielona w ocenach skali międzynarodowego wsparcia dla Ukrainy. Połowa ogółu badanych uważa, że społeczność międzynarodowa robi wystarczająco dużo, aby pomóc Ukrainie, niewiele mniejszy odsetek (44%) jest jednak przeciwnego zdania.

CBOS

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, społeczność międzynarodowa robi wystarczająco dużo, aby pomóc Ukrainie, czy też nie?

Opinie w tej kwestii zależą w głównej mierze od zainteresowania polityką. Im jest ono większe, tym częstsze przekonanie o tym, że społeczność międzynarodowa robi zbyt mało, aby wesprzeć Ukrainę. Spośród podstawowych cech społeczno-demograficznych poglądy na ten temat różnicuje przede wszystkim wykształcenie. O ile większość badanych z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym sądzi, że podejmowane działania są wystarczające (odpowiednio 69% i 60% z nich), o tyle ankietowani z wykształceniem średnim i – przede wszystkim – wyższym częściej uważają je za zbyt małe (odpowiednio 48% i 58%).

Postrzeżenie skali wsparcia dla Ukrainy do pewnego stopnia warunkują obawy przed rozszerzeniem konfliktu na Polskę. Respondenci najsilniej wyrażający przekonanie, że wojna zagraża bezpieczeństwu naszego kraju, bardziej niż inni krytykują niedostateczną, ich zdaniem, pomoc udzielaną Ukrainie.

TABELA 1

Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?	Czy, Pana(i) zdaniem, społeczność międzynarodowa robi wystarczająco dużo, aby pomóc Ukrainie, czy też nie?				
	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
w procentach					
Zdecydowanie tak	12	29	28	26	5
Raczej tak	12	44	31	8	5
Nie	18	40	24	11	7
Trudno powiedzieć	18	39	17	10	16

Osoby postrzegające wsparcie społeczności międzynarodowej dla Ukrainy za zbyt małe zapytaliśmy, co jeszcze należy zrobić w tej sprawie. Respondenci odpowiadali na pytanie otwarte, które umożliwiło im samodzielne formułowanie swoich opinii. Największa część badanych (ogółem 42% spośród oceniających dotychczasowe działania jako niewystarczające) mówiła w tym kontekście o różnych formach wsparcia dla walczącej Ukrainy, w tym przede wszystkim o potrzebie dalszego wysyłania broni. Niektórzy podkreślali, że należy przekazywać Ukraincom broń ofensywną, czołgi i samoloty bojowe. Część osób postulowała wysłanie wojsk na Ukrainę i podjęcie działań zbrojnych. Niekiedy nawiązywano także do propozycji zamknięcia nieba nad Ukrainą, wysłania misji pokojowej, ochrony korytarzy humanitarnych i włączenia się ONZ do działań. Ponadto wskazywano na potrzebę pomocy gospodarczej i finansowej oraz zapewnienia pomocy humanitarnej, żywnościowej i medycznej. Ogółem co trzecia osoba oceniająca dotychczasowe działania społeczności międzynarodowej jako niewystarczające (34%) mówiła o konieczności wprowadzania dalszych sankcji wobec Rosji. Dominowały wypowiedzi ogólnie odnoszące się do potrzeby zaostrzenia sankcji, ponadto mówiono o całkowitej izolacji Rosji, zerwaniu współpracy na każdym poziomie, wprowadzeniu embarga na rosyjskie surowce energetyczne, nałożeniu sankcji ekonomicznych i finansowych, blokadzie handlu oraz konfiskacie majątków rosyjskich oligarchów i innych sankcjach dla rosyjskich polityków i obywateli. Część osób (ogółem 7% postrzegających dotychczasowe działania jako niedostateczne) podkreślała konieczność dalszej pomocy ukraińskim uchodźcom, wskazując przede wszystkim, że Polska jako kraj przyjmujący najwięcej uchodźców powinna otrzymać większe wsparcie od społeczności międzynarodowej. Postulowano m.in. pomoc finansową dla Polski oraz relokację części uchodźców do innych krajów. Jeszcze inne konkretne propozycje działań dotyczyły zwiększenia presji politycznej na Rosję i intensyfikacji rozmów dyplomatycznych w celu rozwiązania konfliktu (2%), odsunięcia od władzy prezydenta Putina (2%) oraz zagwarantowania Ukrainie przyjęcia do Unii Europejskiej i NATO (1%). Niektórzy respondenci (6%) nie formułowali konkretnych postulatów, ale wyrażali ogólne oczekiwania większego zaangażowania się społeczności międzynarodowej.

Część osób (8% udzielających odpowiedzi) odnosiła się nie do tego, co należy jeszcze zrobić, ale jak działać. W tym kontekście zauważano przede wszystkim konieczność jednomyślnych działań, konsolidacji Zachodu, niekiedy także wspomniano, że należy mniej mówić, a więcej robić, i postulowano, aby Polska „nie wychodziła przed szereg”, ale przede wszystkim współdziałała z innymi.

CBOS

Co jeszcze powinno się zrobić, aby pomóc Ukrainie?

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE POSTRZEGAJĄ DZIAŁANIA SPOŁECZNOŚCI MIĘDZYNARODOWEJ MAJĄCE NA CELU WSPARCIE UKRAINY ZA NIETYSTARZAJĄCE (N=448)

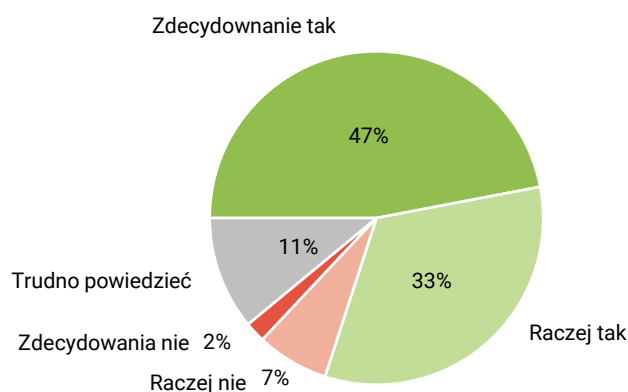
Ogólnie – większa pomoc, większe wsparcie, większe zaangażowanie	6%
Dozbrajanie i inne formy wsparcia walczącej Ukrainy	łącznie 42%
Przekazywanie uzbrojenia Ukraińcom, większa pomoc militarna – ogólnie	28%
Wysłanie wojska na Ukrainę, otwarte działania militarne przeciw Rosji	5%
Przekazanie broni ofensywnej – czołgów, samolotów bojowych	4%
Pomoc gospodarcza, finansowa dla Ukrainy	4%
Pomoc humanitarna, żywnościowa i medyczna Ukrainie	4%
Zamknięcie nieba nad Ukrainą	2%
Wojskowa misja pokojowa, ochrona korytarzy humanitarnych	2%
Włączenie się ONZ do działań	1%
Sankcje wobec Rosji	łącznie 34%
Zaostrzenie sankcji – ogólnie	19%
Całkowita izolacja Rosji, blokada współpracy na każdym poziomie, zerwanie stosunków z Rosją	6%
Sankcje energetyczne, embargo na gaz, ropę i węgiel z Rosji	5%
Sankcje gospodarcze i finansowe – ogólnie	4%
Sankcje handlowe, blokada handlu z Rosją; wstrzymanie dostaw żywności i leków do Rosji; blokada portów	3%
Sankcje dla polityków, oligarchów i obywateli Rosji, konfiskata majątków oligarchów	2%
Inne działania wobec Rosji, np. zablokowanie Kaliningradu	1%
Pomoc uchodźcom	łącznie 7%
Wsparcie międzynarodowe dla Polski przyjmującej uchodźców, pomoc finansowa, relokacja uchodźców	5%
Pomoc uchodźcom – ogólnie	2%
Inne konkretne działania	łącznie 5%
Intensyfikacja działań dyplomatycznych, pomoc w rozwiązaniu konfliktu, presja polityczna	2%
Odsunięcie Putina od władzy	2%
Poparcie dla członkostwa Ukrainy w UE i NATO	1%
Postulaty dotyczące sposobu działania	łącznie 8%
Więcej jednomyślności; zjednoczenie w działaniu; konsolidacja Zachodu	7%
Więcej działań zakulisowych; mniej mówić, więcej działać	1%
Polska nie powinna wychodzić przed szereg, ale współpracować z USA i UE	1%
Inne wypowiedzi	2%
Trudno powiedzieć	10%

O EWENTUALNYM UNIJNYM EMBARGU NA ROSYJSKĄ ROPĘ I GAZ

Embargo na surowce energetyczne należy do najbardziej dotkliwych możliwych sankcji na Rosję. Na razie Unia Europejska zatwierdziła zakaz importu rosyjskiego węgla (od połowy sierpnia 2022 roku). Zdecydowanie większe kontrowersje wywołuje wśród państw członkowskich postulat wprowadzenia embarga na rosyjską ropę i gaz. Posunięcie to spotyka się z dość jednoznacznie przychylnym podejściem opinii publicznej w Polsce. Ogółem cztery piąte badanych (80%) popiera blokadę importu rosyjskiego gazu i ropy. Tylko 9% jest przeciwnych temu rozwiązaniu.

CBOS

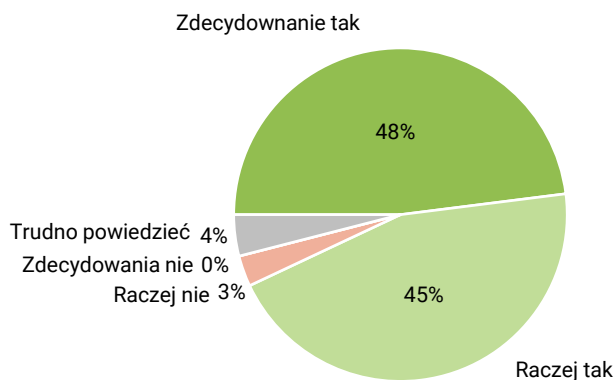
RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, Unia Europejska powinna zakazać importu gazu i ropy naftowej z Rosji czy też nie?

Osoby opowiadające się za wprowadzeniem przez UE embarga na rosyjską ropę i gaz w ogromnej większości (93%) deklarują, że podtrzymują swoje poparcie dla tego posunięcia, nawet jeśli będzie się ono wiązać ze wzrostem cen tych surowców. Oznacza to, że wśród ogółu badanych odsetek opowiadających się za blokadą importu rosyjskiego gazu i ropy przez UE – nawet jeśli będzie to powodować wzrost ich cen – sięga 76%.

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, Unia Europejska powinna zakazać importu gazu i ropy naftowej z Rosji, nawet jeśli będzie to oznaczać wzrost cen tych surowców?

ODPOWIEDZI OSÓB POPIERAJĄCYCH UNIJNE EMBARGO NA GAZ I ROPE (N=814)

Aprobata unijnego zakazu importu rosyjskiej ropy i gazu dominuje we wszystkich grupach społeczno-demograficznych, wśród badanych o różnych poglądach politycznych oraz zwolenników wszystkich ugrupowań cieszących się obecnie największym poparciem społecznym.

Za unijnym embargiem na rosyjskie surowce energetyczne opowiadają się nie tylko osoby uznające dotychczasowe działania społeczności międzynarodowej za niedostateczne (89%), ale także oceniający je jako wystarczające (75%).

O WSPARCIU MILITARNYM DLA UKRAINY

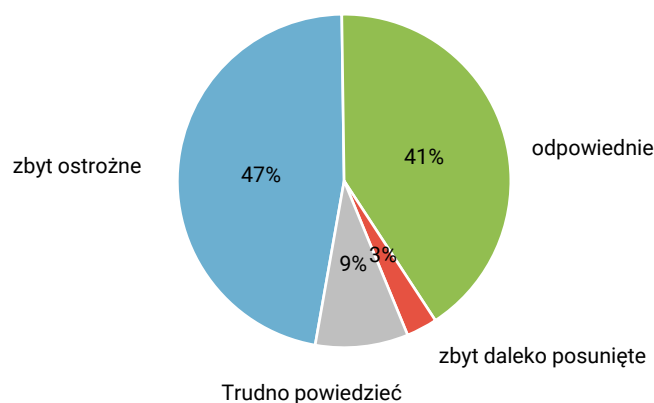
Państwa członkowskie Sojuszu Północnoatlantyckiego od początku inwazji dostarczają Ukrainie uzbrojenie, równocześnie jednak NATO stanowczo odrzuca możliwość bezpośredniego zaangażowania się w wojnę. Wobec obaw przed eskalacją konfliktu odmówiono zamknięcia przestrzeni powietrznej nad Ukrainą. Prezydent Zełenski nieustannie ponawia wezwania o dostarczanie Ukrainie uzbrojenia: systemów obrony powietrznej, samolotów, czołgów, innych pojazdów opancerzonych, systemów artyleryjskich i amunicji. Apele te spotykają się – jak się zdaje – z rosnącym zrozumieniem państw NATO, które, wedle nieoficjalnych informacji, coraz częściej decydują się na przekazywanie Ukrainie także ciężkiego sprzętu.

Społeczne oceny działań NATO wobec wojny na Ukrainie nie są jednoznaczne. Blisko połowa ankietowanych (47%) uznaje je za zbyt ostrożne. Niewiele mniejsza grupa (41%) uważa jednak działania sojuszu za odpowiednie. Tylko bardzo nieliczni (3%) oceniają je jako zbyt daleko posunięte.

CBOS

RYS. 5. Czy działania NATO wobec wojny na Ukrainie są:

Postrzeganie działań NATO do pewnego stopnia różni elektoraty najważniejszych ugrupowań politycznych. Niedosyt działań ze strony sojuszu częściej niż inni odczuwają wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, z kolei stosunkowo najczęściej jako odpowiednie określają je sympatycy Konfederacji.

TABELA 2

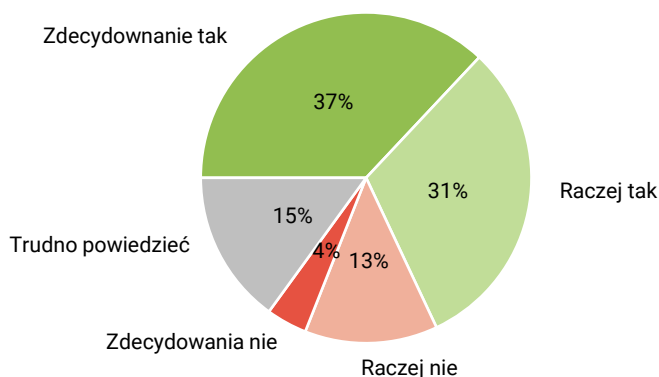
Potencjalne elektoraty	Czy działania NATO wobec wojny na Ukrainie są:			
	zbyt ostrożne	odpowiednie	zbyt daleko posunięte	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość	60	33	0	7
Lewica*	50	43	2	5
Koalicja Obywatelska	46	50	2	2
Polska 2050 Szymona Hołowni	44	52	0	4
Konfederacja WiN*	38	62	0	0

* Uwaga, niewielkie liczebności elektoratów w badanej próbie

Ponad dwie trzecie ogółu badanych (68%) popiera przekazywanie przez NATO Ukrainie broni ofensywnej, takiej jak czołgi i samoloty bojowe.

CBOS

RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, NATO powinno przekazać Ukrainie broń ofensywną (np. czołgi, samoloty bojowe) czy też nie?

Postulat dostarczania Ukrainie broni ofensywnej spotyka się w przeważającej części z aprobatą we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych oraz wśród zwolenników wszystkich opcji politycznych i partyjnych.

Dostarczanie Ukraińcom czołgów i samolotów bojowych popierają nie tylko ci, którzy oceniają dotychczasowe działania społeczności międzynarodowej jako niewystarczające (88%), ale także większość uważających je za dostateczne (65%). Przekazywanie tego rodzaju broni aprobują osoby postrzegające dotychczasowe działania NATO jako zbyt ostrożne (89%), jak i ci, którzy uznają je za odpowiednie (75%). A zatem w odczuciu społecznym dostarczanie Ukraińcom czołgów i samolotów bojowych nie wykracza poza dopuszczalną granicę działań NATO.

***

Polacy raczej dobrze oceniają reakcje społeczności międzynarodowej na wojnę na Ukrainie. Jednocześnie dość zgodnie popierają podejmowanie dalszych kroków mających na celu wsparcie walczącej Ukrainy. Ich zdaniem nadal powinno być dostarczane tam uzbrojenie, także w postaci czołgów i samolotów bojowych. Jednocześnie należy kontynuować politykę zaostrzania sankcji – w ocenie społecznej UE powinna sięgnąć po najbardziej dotkliwe dla Rosji sankcje i wprowadzić embargo na rosyjską ropę i gaz, nawet jeśli będzie się to wiązać ze wzrostem cen tych surowców.

Opracowała

Beata Roguska